

Sygn. akt V ACa 345/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jacek Grela
Sędziowie:	SA Włodzimierz Gawrylczyk (spr.) SO del. Hanna Rucińska
Protokolant:	sekretarz sądowy Joanna Makarewicz

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa H. O. (1), M. O. (1) i A. O. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 19 grudnia 2014 r., sygn. akt I C 483/13

I. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pierwszym) w stosunku do powódki H. O. (1) w części zasądzonej kwotę 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 18 maja 2013 roku i w stosunku do powódki M. O. (1) w części zasądzonej kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 18 maja 2013 roku i w tym zakresie umarza postępowanie;

II. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 4 (czwartym) w ten sposób, że nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w B. kwotę 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych tytułem opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa;

III. oddala apelację w pozostałym zakresie;

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powódki A. O. (1) kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

V. zasądza na rzecz pozwanego od powódki H. O. (1) kwotę 500 (pięćset) złotych i od powódki M. O. (1) kwotę 1.600 (jeden tysiąc sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

V ACa 345/15

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z 19 grudnia 2014 r. zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki H. O. (2)-skiej kwotę 80.000 zł, na rzecz powódki M. O. (1) kwotę 90.000 zł i na rzecz powódki A. O. (1) kwotę 60.000 zł, w każdym przypadku z ustawowymi odsetkami od dnia 18 maja 2013 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz zasądził od pozwanego na ich rzecz solidarnie kwotę 4.587 zł tytułem kosztów procesu i na rzecz Skarbu Państwa - tegoż Sądu koszty sądowe.

Zasadnicze motywy wyroku są następujące:

Powódka H. O. (1) domagała się zasądzenia kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę i kwoty 10.000 zł z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, a powódki M. O. (1) i A. O. (1) domagały się kwot po 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę i po 30.000 zł z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, każda powódka żądała zasądzenia ustawowych odsetek i kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu podały, że (...) w wypadku komunikacyjnym zginął A. O. (2), który był mężem H. O. (1) i ojcem pozostałych powódek, sprawca wypadku był ubezpieczony u pozwanego od odpowiedzialności cywilnej za skutki wypadku, wskutek śmierci A. O. (2) powódki doznały cierpień, naruszone zostały ich prawa do życia w rodzinie, nastąpiło też znaczne pogorszenie sytuacji życiowej.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa, kwestionował żądania co do zasady i co do wysokości, twierdził że art. 448 k.c. nie stanowi podstawy do zasądzenia zadośćuczynienia za krzywdę, bo wypadek zdarzył się przed wejściem w życie § 4 art. 446 k.c., zaś odszkodowanie na podstawie art. 446 § 3 k.c. się nie należy, bo powódki nie wykazały szkody.

Sąd Okręgowy ustalił, że (...) w wypadku komunikacyjnym spowodowanym przez sprawcę, który był ubezpieczony u pozwanego od odpowiedzialności cywilnej za skutki wypadków drogowych, zginął A. O. (2), który był mężem H. O. (1) i ojcem M. i A. O. (1). Pozwany wypłacił H. O. (1) 20.000 zł tytułem odszkodowania i 7.870 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu. Powódki wezwały pozwanego pismem z 15 kwietnia 2013 r. do zapłaty kwot dochodzonych w niniejszej sprawie, a pozwany pismem z 25 kwietnia 2013 r. odmówił świadczeń. Powódki żyły z (...) O. w szczęśliwej rodzinie. A. O. (2) był na rencie i zarabiał (...)około 1.000 zł miesięcznie. H. O. (1) otrzymuje rentę po mężu w kwocie 1.176 zł netto miesięcznie. M. O. (1) miała (...), (...). A. O. (1) wówczas nie mieszkała z rodzicami, przyjeżdżała do nich co 2-3 tygodnie, pracuje, ma własne (...) H. O. (1) przeżyła (...). Tragiczna śmierć A. O. (2) była bardzo traumatyczna dla powódek.

Sąd ustalił ten stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów, zeznań powódek i opinii (...). Dowody te uznał za wiarygodne.

Sąd uznał, że wskutek śmierci A. O. (2) naruszone zostało prawo powódek do życia w rodzinie, doznały one bólu i cierpień psychicznych, poczucia krzywdy i osamotnienia, więc usprawiedliwione są ich żądania zadośćuczynienia za krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 § 1 k.c. Sąd podał, iż żądania powódek H. i M. O. są uzasadnione w całości, bo one otrzymywały najwyższą pomoc materialną od A. O. (2), natomiast powódka A. O. (1) otrzymywała pomoc sporadycznie, a jej obecna sytuacja materialna i życiowa jest dobra, więc nie nastąpiło znaczne pogorszenie jej sytuacji życiowej. Dalej Sąd Okręgowy podał, że na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. zasądził na rzecz H. O. (1) 80.000 zł, na rzecz M. O. (2) szwskiej 90.000 zł i na rzecz A. O. (1) 60.000 zł, a w pozostałej części oddalił powództwo. Wskazał też, że powódki wygrały sprawę w 82,2%, więc stosownie do tego orzekł o kosztach procesu, a o kosztach sądowych orzekł mając na uwadze, że powódki były zwolnione od kosztów sądowych.

Pozwany złożył apelację. Zaskarżył wyrok w części uwzględniającej powództwo H. O. i M. O. (1) ponad 60.000 zł w stosunku do każdej z nich i w części uwzględniającej powództwo A. O. (1) ponad 30.000 zł, oraz w części orzekającej o kosztach procesu i kosztach sądowych. Domagał się zmiany wyroku przez oddalenie powództwa H. O. (1) o zapłatę

kwoty 20.000 zł, powództw M. O. (1) i A. O. (1) o zapłatę kwot po 30.000 zł, w każdym przypadku z ustawowymi odsetkami, wnosił też o stosowne rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Pozwany zarzucił:

1/ naruszenie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na zawyżeniu zadośćuczynienia za krzywdę;

2/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, skutkiem czego było zasądzenie wygórowanych świadczeń;

3/ naruszenie art. 363 § 2 k.c. przez niewłaściwe określenie daty wymagalności roszczenia o zadośćuczynienie.

Zdaniem pozwanego, skoro powódki wystąpiły z roszczeniami po upływie (...) od śmierci A. O. (2), to trzeba uznać, że upływ tak długiego okresu wyciszył emocje i rany powódek, co ma uzasadniać zasądzenie świadczeń w niższej wysokości. W jego ocenie, skoro Sąd dokonał oceny rozmiaru krzywdy powódek według stanu w dniu wyrokowania, to nie powinien był zasądzać odsetek od wcześniejszej daty.

Pełnomocnik powódek wnosil o oddalenie apelacji i o zasądzenie na rzecz każdej z nich kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna w części zasądzonej na rzecz H. O. (1) kwotę 10.000 zł i na rzecz M. O. (1) kwotę 20.000 zł. Słuszny jest zarzut pozwanego, że zasądzone świadczenia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. są wygórowane w tych wysokościach. To wygórowanie wynika z faktu, że powódki żądały z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę po 70.000 zł z odsetkami, więc nie można było zasądzić z tego tytułu kwot wyższych, jak uczynił to Sąd Okręgowy. Skoro Sąd Okręgowy jako podstawę prawną orzeczenia podał art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., to za oczywiste należy uznać, że zasądził te kwoty z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę, bez uwzględnienia roszczeń odszkodowawczych na podstawie art. 446 § 3 k.c. Dlatego też Sąd Apelacyjny w granicach apelacji uchylił zaskarżony wyrok w tej części i umorzył postępowanie na podstawie art. 386 § 3 k.p.c.

W pozostałej części apelacja nie ma usprawiedliwionych podstaw. Zasądzone świadczenia z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę na rzecz H. i M. O. (1) po 70.000 zł i na rzecz A. O. (1) nie są wygórowane. Fakt, że powódki wystąpiły z roszczeniem po upływie (...) od śmierci osoby bliskiej nie umniejsza cierpień, których doznały wskutek jej śmierci i nie może stanowić podstawy do zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego w niższej wysokości. Sąd Apelacyjny nie zgadza się też z żądaniem zmiany orzeczenia o odsetkach. Zasadą jest, że odsetki w tego rodzaju sprawach należą się od wezwania do zapłaty (art. 455 k.c.). W tym przypadku doliczony został trzydziestodniowy okres na załatwienie sprawy określony w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Skarżący nie wykazał przesłanek pozwalających na ustalenie innej daty, od której naliczane są odsetki. Dlatego Sąd Apelacyjny oddalił apelację w tej części na podstawie art. 385 k.p.c.